להפוך את הקללה לברכה – פרשת השבוע בלק

מאת: חבורת צפת ללימוד ספרי רבינו

יוני 25, 2023

זה לעומת זה עשה האלוקים, וכך קללתו של בלעם הרשע הפכה לברכה שמייחדת את יופיו של עם ישראל!

עניין בלעם וברכותיו ומה שיעץ לבלק להחטיא את ישראל ומעשה זמרי וקנאת פנחס, על פי התורה "תקעו אמונה" בסימן ה, בחלק ב.

והכלל כי "את זה לעומת זה עשה האלוקים" – וכל דבר שיש בקדושה יש כנגדו מצד הטומאה, אם בהיפך הגמור ואם כקוף בפני אדם (עיין הכלל העשירי בח"י כְלָלִים בְהִקדמת ספר "ביאור הליקוטים"). וכל זה רואים היטב בפרשה שלנו, שכנגד נביא האמת משה רבנו העמיד הקב"ה נביא לאומות העולם – את בלעם, שכל דרכיו הן ההיפך הגמור ממשה רבינו, ובפרט לאור כל התיקונים המובאים בתורה שלנו, ונפרט מעט:

בתורה שלנו (אות ז) מובא, שמשה הוא הדעת בחינת תיקון המוחין

הנעשה על ידי שמכניעים תאוות ניאוף , ולמעשה משה הוא הנביא הגודר את עמו מפני הפריצות והעריות – בא כנגדו בלעם והסית את מדין להפקיר בנותיהם לזנות כדברי רש”י – “העמיד להם נביאים והם פרצו גדר עולם , שבתחילה היו גדורים בעריות וזה נתן להם עצה להפקיר עצמם לזנות ” (במדבר כב ה). וזה גם עניין העצות שהוא יסוד בתורה שלנו , שעל ידן גדלה ועולה האמונה , כי כל עצותיו של משה שהוא האיש תבונות הן עצות לקיום האמונה , שהוא על ידי תיקון הברית . ולעומתו , בלעם הוא היועץ לרעה שכל עצותיו עצות מטונפות ורעות המפילות את האדם לשאול תחתיות .

לכן כל נבואותיו של בלעם רק בלילה , בבחינת חושך שהוא העדר העצה כמובא (אצלנו בתורה באות ב) על פסוק – “מי זה מחשיך עצה במילין ” (איוב לח), וגם מה שנגלה השם עליו ביום והכריחו לברך את ישראל הוא רק משום כבודם של ישראל , כמובא ברש”י . נמצא , שכאשר התנבא ביום הוא מכוח ישראל שעניינם אמונה שהיא בחינת יום , שהוא נבואת משה רבינו שעל ידה מתגלות העצות העמוקות שהם בחינת אור בוקר , כמובא שם , שעל זה נאמר “חדשים לבקרים רבה אמונתך ” – שמתגדלת האמונה על ידי העצות המאירות ושמסלקות את החושך .

עוד רואים , שרוחו של בלעם הייתה גבוהה שזה בחינת גאווה , המובא אצלנו , שעל ידי זה מתגברת תאוות ניאוף , שכידוע היה בלעם שטוף בזימה עד למאוד . היפך ענוות משה רבינו וקדושתו היתרה עד לקצה השני ממש , עד שנצטווה “ואתה פה עמוד עמדי .”

כמו כן , בלעם הוא בחינת פגם המשפט באופן הגרוע ביותר , ההיפך הגמור לתיקון המשפט של הצדיקים . בוא וראה , שהצדיק מסלק דעתו במקום שאין השכל משיג ועל ידי זה משיג מה שלמעלה מהשכל , היינו רצון השם יתברך בשורשו הנעלם שהוא עצם הרצון המזוקק ביותר שאפשר להשיג , שעל זה נאמר : שלושה דברים עשה משה מדעתו והסכים הקב”ה עמו (גמרא שבת). ולעומת זאת , בלעם הוא ממש בהיפך הגמור – שאפילו כשהקב”ה אומר לו דברים מפורשים שאין רצונו שיקלל את עמו , הוא מעקם את מוחו ודעתו להבין בדיוק את היפך רצון הבורא הברור כל כך .

אולי גם זה יעניין אתכם :

כוח הבחירה החופשית – פרשת בלק

לא שחור ולבן

נפילת הענק

הארץ בנחשקת

לכן פגמו של בלעם כה עמוק עד שעומד ממש כנגד משה בקדושה , וכמו שאמר פעם רבינו הקדוש בדרך קובלנה על ייסוריו שיש לו – שצריך לחשוב בתפילתו את בלעם , היינו לתקן טומאתו הגדולה (חיי מוהר"ן רמד) , כי בלעם פוגם כל כך בבחינת המרכבה עד שנופלות אהבות לעומק התהום ומקום הטינופת , כידוע , שהיה עושה באתונו מעשה אישות .

ועניין כוחו של בלעם לקלל ולהזיק הוא עניין המזיקין (המובא בתורה שלנו) , כי כנגד תיקוני האמונה שעל ידי זה מתבטלים מזיקי עלמא בכל האופנים , הן מנהיגי השקר שהרבי אומר שהם הם מזיקי עלמא והן השדים המטמאים בחלום ונאחזים במאכלים , בא בלעם ועוסק בקללות והיזק ראיה בעינו הרעה וכו' . והנה , כשקוראים בתורה את סדר ברכותיו של בלעם רואים שבחלקן הגדול הוא שבחים , ששבחים אלו באים מבחינת הדיבורים הכשרים להחיות ולהשיב הנפשות הנפולות , כי כאשר מדברים דיבורי שבח על מעלת נשמות ישראל וקדושתם , כמובא בפרשה , אלו הדיבורים מחיים מאוד כנראה בחוש , ואמרו חז"ל שלפי ברכותיו של בלעם יודעים במה רצה לקלל , ומזה נבין שרצה לפגום בבחינת דיבורים כשרים אלו ולדבר דיבורים של גנאי וקללה – לעשות ההיפך מלהחיות הנפשות הנפולות , דהיינו להמיתם ר"ל שזה פגם המזיקים .

ולכן ביקש לבנות שבעה מזבחות בכל פעם שעל ידם קיווה להמשיך רצון השם לרצונו הטמא , לקלל ולדבר דיבורים שהם היפך הדיבורים הכשרים הנ"ל שהם בחינת שבעה משיבי טעם , בחינת אמרות השם מזוקק שבעתיים , המובא אצלנו , שהם נמשכים משבעת הרועים דקדושה , כי רצה להמשיך זאת אצלו לדבר היפך הדיבורים הנ"ל ולגנות ולקלל את שונאי ישראל . וזה מה שאמרו חז"ל , ששבעה מזבחות שבנה הן כנגד שבעה מזבחות שבנו אבות העולם אברהם יצחק ויעקב שהם הרועים מייסדי דרך האמונה הקדושה , כי רצה לפגום בכל תיקוני האמונה שהמשיכו אבותינו בעולם , שמהם נמשכות כל הברכות , כמובא הרבה בספר בראשית ריבוי הברכות שברך הקב"ה את האבות ובזכות ברכות אלו אנו חיים היום , ובלעם רצה לקלקל הברכות ולהמשיך את ההיפך שלהן , חלילה , ולכן הקים שבעה מזבחות כדי לבטל המזבחות דקדושה .

בוא וראה , שהצדיק מסלק דעתו במקום שאין השכל משיג ועל ידי זה משיג מה שלמעלה מהשכל , היינו רצון השם יתברך בשורשו הנעלם שהוא

תקומה לשונאי ישראל , אבל לא זו בלבד שהקב ”ה הפך את הקללה לברכה , אלא אף כשחזרו הברכות לקללות ברכה זו נשארה לנו ועל ידה כל תקוותנו לבוא אל התיקון השלם ולהעלות את האמונה עד לתיקון המשפט שיהיה לעתיד לבוא , בביאת משיחנו כמובא הרבה בדברי מוהרנ ”ת – רבי נתן מברסלב , ומודגש בדברי רבי אברהם בן רבי נחמן על תורה זו .

ובסוף , כשבלעם ראה שלא יוכל לקלל את ישראל , אז יעץ עצתו הרעה להחטיא את ישראל באמרו “אלוקיהם של אלו שונא זימה ” וכו ’ כידוע , ואז נפלו הרבה מישראל ברשת שטמנו להם המדיינים על ידי שהפקירו בנותיהם , כמובא שם , ועל ידי פגם הברית באו לידי נפילת האמונה ועבודה זרה כמובא , ואז שוב פגמו מאוד במשפט כאשר דחקו שבט שמעון בזמרי נשיאם שיערער אחר משה ויבוא אתו בדין ודברים הלכתי , כביכול , על היתר בת יתרו ולטעון כנגדו למה אסורות בנות מדין עליהם וכו ’, שכל השקלא וטריא והפלפול בזה הוא פגם המשפט מאוד , וגם קם זמרי בעזות מצח לעשות מעשה מכוער לעיני כל , ואף משה נתעלמה ממנו הלכה שהוא כביכול פגם הדעת והמשפט שנגע עד אליו .

“מה טובו אהליך יעקב ” – הקללה שהפכה לברכה !

ואז קם פנחס , שהוא בחינת התלמידים שהם המגיני ארץ ונזכר הלכה , כמובא בתורה באות ט ”ו – שלפעמים על ידי תלמידים מתחדש מוחו של הרב , וכן מובא באות ז עניין המגיני ארץ שהרבי כותב עליהם “מגינים עלינו ומצילים אותנו ,” שנרמז בזה שדווקא התלמידים הם המצילים את הצדיק , כמובא אצלנו מרבי נתן ורבי נפתלי שהצילו את רבינו מקטרוגו

של הזקן ואז כינה אותם כך . ובפרט בעניין זה של התגברות כנגד
מנהיגי השקר בחינת זמרי , מובן שעיקר המלחמה אז נתונה לתלמידים
מגיני ארץ , לכן זכה פנחס ונטל את הראוי לו להורות את התלמידים
לדורות שיש להם למסור נפשם על כבוד השם וכבוד משה רבם ולהילחם
בגופם ברשעים מרשיעי ברית .

ובאמת , על ידי מעשה הקנאות של פנחס שהוא בחינת מסירות נפש שהשליך
נפשו מנגד בשביל אהבתו יתברך ורץ לתוך קשרי המלחמה , כמובא בחז”ל
כמה ניסים נעשו לו עד שהגיע אל תוך הקובה להורגם , על ידי זה נעשה
תיקון המשפט והדין ונתהפך לחסד , לכן זכה לכהונה בחינת חסד , כמובא
שם בתורה – שעל ידי שמשליך עצמו בתמימות ובמסירות למען אהבתו
יתברך אזי מעורר רחמי השם שזה בחינת חסד , ועל זה נאמר “פנחס בן
אלעזר הכהן השיב את חמתי וכו ' בקנאו את קנאתי וכו ' ולכן הנני
נותן לו את בריתי שלום ”, דהיינו שעל ידי מעשה הקנאה ומסירות הנפש
נהפך הדין לרחמים וחזרו כל הברכות , כמו שנאמר “לא מצא הקבה ” כלי
מחזק ברכה אלא השלום ”, שעל ידי השלום חזרו כל הברכות .

לכן , למסקנה ולעובדה ולמעשה – צריכים להתחזק מאוד להיכלל בתוך
הקיבוץ הקדוש והישיבה הקדושה שעל ידה נעשים כל תיקוני האמונה ,
שעל ידי זה ניצולים מכל המזיקים , שהם היפך התיקונים הנ”ל כנ”ל ,
ואז זוכים להינצל מהקללות וזוכים לכל הברכות , כי על ידי רבי עם
תלמידים נתתקן הכל , וגם הברכות שחזרו לקללה יחזרו לברכה על ידי
בתי כנסיות ובתי מדרשות שעל ידם נתתקן הכל וכנ”ל .

כל שבוע אנחנו נהנים מעוד חידושים נפלאים על פרשת השבוע ,
כנסו לכאן ותיהנו גם אתם !